

معنی ابیات ← نیايش ← الهی

بیت ۱: الهی، ز عصیان، مرا پاک کن در اعمال شایسته، چالاک کن

تضاد ← عصیان و اعمال شایسته

کنایه ← در اعمال شایسته چالاک کن (کنایه از ترغیب شدن و با نشاط بودن برای کار خوب و عبادت)

بیت ۲: به عصیان سراپای آلوده‌ام سراپا ز آلودگی پاک کن

تکرار ← سراپا

اشتقاق ← آلوده و آلودگی (از یک مصدر فارسی مشترکند؛ این آرایه مخصوص رشته ریاضی و تجربی نیست!)

مجاز ← سراپا (مجاز از کل وجود)

بیت ۳: دلم را بده عزم بر بندگی نه چون بی غمانم هوسناک کن

تشبیه ← چون بی غمان هوسناک (من) (مشبه) به بی غمان هوسناک (مشبه به) مانند شده که از خدا می‌خواهم اینطور نباشم)

تشخیص و استعاره ← به دلم عزم بده (خصوصیت انسانی به دل داده شده و هر تشخیصی هم استعاره است)

مجاز ← دل (مجاز از وجود)

بیت ۴: به خاک درت گر نیارم سجود مکافات آن بر سرم خاک کن

تکرار ← خاک

کنایه ← سجود بر خاک آوردن (کنایه از اظهار بندگی) / بر سرم خاک کن (کنایه از بدبختی و نابودی)

بیت ۵: نشاطی بده در عبادت مرا دل لشکر دیو و غمناک کن

استعاره ← لشکر دیو (استعاره از بدان و شیطانان)

تضاد ← نشاط و غمناکی

بیت ۶: به حشرم بده نامه در دست راست ز هولم در آن روز بی‌پاک کن

تلمیح ← اشاره به روز قیامت و حساب و کتاب

کنایه ← بده نامه در دست راست (کنایه از اینکه مرا جزء خوبان و قبول‌شدگان و صالحان قرار بده)